

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ
INTERNET:

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/72/72/98

PREFERENCJE PARTYJNE POD KONIEC MAJA '98

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC '98

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W maju do spraw najważniejszych i wzbudzających najwięcej sporów w dalszym ciągu należała reforma administracyjno-samorządowa kraju, choć znacznie mniej było w tym miesiącu spektakularnych akcji protestacyjnych. Sporo mówiło się w tym okresie o napięciach wewnątrz koalicji, a nawet o rekonstrukcji rządu - dużo emocji z obu stron wzbudziło odwołanie głosami radnych AWS i SLD unijnego prezydenta Krakowa. Ostatnie tygodnie obfitowały również w inne doniesienia, które mogły wpłynąć na popularność poszczególnych ugrupowań, w tym szczególnie tworzących koalicję rządową. Najpierw prasę obiegły komentarze związane z przejściem rzecznika prasowego rządu Tomasza Tywonka do Zarządu Telekomunikacji Polskiej SA. Potem media zajęły się kwestią domniemych zarzutów wobec wicepremiera Tomaszewskiego o współpracę z byłą SB. Następnie jedna z gazet podniosła sprawę ministra rolnictwa Jacka Janiszewskiego, zarzucając mu, że na poprzednim stanowisku, jako dyrektor szczecińskiego oddziału Agencji Własności Rolnej, naraził Skarb Państwa na straty. Zarzuty zarówno wobec Tomasza Tywonka, jak i Jacka Janiszewskiego dotyczyły nie tyle łamania przez nich prawa, ile nieprzestrzegania zasad etycznych, którymi jako osoby sprawujące publiczne funkcje powinni się kierować. Na układ preferencji partyjnych w maju bardzo niewielki wpływ mogła mieć utrata przez Polskę części funduszu PHARE, gdyż pierwsze informacje o tym podano w ostatnich dniach realizacji sondażu¹.

Udział w wyborach parlamentarnych, gdyby odbywały się w ostatnim tygodniu maja, zadeklarowało 59% badanych, a więc nieco mniej niż przed miesiącem.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (96), 20-28 maja ‘98, reprezentatywna próba losowa dorosłych Polaków (N=1652).

Maj okazał się niezbyt korzystny dla ugrupowań tworzących obecną koalicję rządową. Gorsze niż przed miesiącem (spadek odsetka zwolenników o 3 punkty) są obecne notowania AWS, na którą głosowałoby 27% potencjalnych wyborców. Nieco straciła także Unia Wolności (spadek poparcia o 2 punkty procentowe). Zmiana ta jest wprawdzie niewielka - utrzymana w granicach błędu pomiaru - jednak w stosunku do relatywnie stabilnych wyników, uzyskiwanych przez UW na początku roku, można mówić o zarysowaniu się w maju słabej tendencji do spadku jej notowań.

**POPARCIE DLA PARTII POLITYCZNYCH WŚRÓD OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W POTENCJALNYCH WYBORACH PARLAMENTARNYCH**

w procentach

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	'96		'97								'98				
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII/IX	I	II	III	IV	V
AWS	26	23	25	24	24	26	22	21	23	21	28	32	29	30	27
SLD	22	18	20	22	23	23	24	26	24	22	27	25	21	24	27
UW	7	8	4	8	8	8	8	7	6	10	15	15	14	14	12
UP	7	8	5	7	5	5	8	8	4	5	7	6	6	8	8
PSL	11	12	10	10	10	7	10	8	9	8	7	8	10	8	6
ROP	8	8	8	6	6	6	5	5	4	5	3	5	5	3	4
Inna partia*	3	3	2	2	5	4	2	3	4	2	2	2	3	4	4
Trudno powiedzieć	11	14	16	16	13	14	13	14	20	19	9	7	12	10	12
N	707	706	666	735	744	777	779	691	759	1436	695	696	670	707	975

* W przedwyborczych pomiarach w ramach tej kategorii zliczone zostały wskazania na takie ugrupowania, jak: KPEiR RP, UPR, NChD Blok dla Polski oraz odpowiedzi „inna partia lub organizacja”.

Więcej osób niż przed miesiącem głosowałoby natomiast na główne ugrupowanie opozycyjne - SLD. Poparcie dla Sojuszu wzrosło od kwietnia o 3 punkty procentowe. Obecnie opowiada się za nim 27% ankietowanych deklarujących udział w głosowaniu, czyli tyle samo, ile popiera AWS. Podobnie jak w styczniu br. mamy zatem do czynienia z równowagą sił między tymi dwoma głównymi ugrupowaniami sceny politycznej.

Mimo braku swej reprezentacji w parlamencie wciąż nie traci na popularności Unia Pracy. Do jej zwolenników, podobnie jak przed miesiącem, zalicza się co dwunasty respondent deklarujący udział w głosowaniu, a więc prawie dwukrotnie więcej niż poparło ją w ostatnich wyborach parlamentarnych.

Mniej głosów niż partia Marka Pola uzyskałoby dziś Polskie Stronnictwo Ludowe. Nic też nie wskazuje, by partia ludowców miała w najbliższym czasie odbudować swoją pozycję sprzed wyborów. Poparcie dla niej deklaruje obecnie tylko 6% zamierzających głosować (o dwa punkty mniej niż przed miesiącem). Ostatnio tak niskie notowania w naszych sondażach miało PSL w listopadzie '95.

Nie zmieniło się w ciągu ostatniego miesiąca poparcie dla ROP. Podobnie jak w kwietniu, partia ta miałaby dziś nikłe szanse na wprowadzenie swych posłów do parlamentu - zamiar oddania na nią głosu deklaruje zaledwie 4% potencjalnych wyborców.

ELEKTORATY PARTII POLITYCZNYCH

Do zwolenników **AWS** częściej niż inni zaliczają się ludzie młodzi (w wieku poniżej 25 lat) oraz najstarsi badani (powyżej 65 lat)². Ugrupowanie to popierają przede wszystkim osoby z wykształceniem podstawowym lub średnim, a także mieszkańcy dużych (ale nie największych) miast. Większym poparciem niż w innych regionach kraju cieszy się ono w południowej Polsce. W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo częściej niż pozostali opowiadają się za tą formacją robotnicy wykwalifikowani (38%) oraz gospodynie domowe (47%).

Znacznie silniej niż cechy społeczno-demograficzne sympatiom dla tego ugrupowania sprzyjają prawicowe poglądy polityczne oraz silnie z nimi skorelowana religijność badanych. Do potencjalnego elektoratu **AWS** zalicza się obecnie ponad połowa (56%) wyborców o prawicowych poglądach politycznych.

² Zob. tabele aneksowe.

Poparcie dla **SLD** częściej deklarują mężczyźni niż kobiety. Zwolennicy Sojuszu to przede wszystkim osoby w wieku od 45 do 54 lat oraz mieszkańcy środkowozachodniej części kraju. Spośród grup społeczno-zawodowych głosowanie na SLD stosunkowo najczęściej deklarują: osoby prowadzące samodzielną działalność gospodarczą (39%), robotnicy niewykwalifikowani (38%) oraz pracownicy umysłowi niższego szczebla (36%). Podobnie jak w przypadku AWS o poparciu dla tej formacji decydują przede wszystkim poglądy polityczne oraz stosunek do wiary. Do zwolenników Sojuszu zaliczają się najczęściej osoby niewierzące i niepraktykujące (51%) oraz badani o lewicowych poglądach politycznych (73%).

Potencjalny elektorat **Unii Wolności** to głównie osoby z wyższym wykształceniem (35%), dobrze sytuowane i pozytywnie oceniające własną sytuację materialną. Zamiar oddania głosu na tę partię nieco częściej deklarują mieszkańcy wielkich aglomeracji niż mniejszych miejscowości. W grupach społeczno-zawodowych za ugrupowaniem tym opowiadają się przede wszystkim przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (40%). Dość znaczne poparcie ma ono także wśród uczniów i studentów (22%).

Do zwolenników **Unii Pracy** nieco częściej niż pozostali zaliczają się osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, badani deklarujący najniższe dochody na osobę w rodzinie, a spośród grup społeczno-zawodowych: pracownicy fizyczno-umysłowi (14%) oraz bezrobotni (12%).

PSL mogłaby obecnie liczyć na głosy tylko jednej ósmej mieszkańców wsi. Częściej niż inni poparcia ludowcom udzieliliby rolnicy, niemniej jednak zamiar taki deklaruje obecnie zaledwie 16% tej grupy. Znacznie więcej rolników (prawie połowa) oddałoby głos na jedno z dwóch najsilniejszych ugrupowań naszej sceny politycznej - AWS (24%) lub SLD (23%).

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA